

NACIONALINĖ ŽEMĖS TARNYBA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

APRAŠYMAS (IŠVADA) DĖL NACIONALINĖS ŽEMĖS TARNYBOS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS VEIKLOS SRIČIŲ, KURIOSE EGZISTUOJA KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖ, NUSTATYMO

2022 m. rugsėjo 14 d. Nr. 1AV-7-(9.10 E.)
Vilnius

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba arba Tarnyba) Teritorinių skyrių veiklos vertinimo ir korupcijos prevencijos skyrius, remdamasis Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 2-246 „Dėl Korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo ir jo atlikimo tvarkos rekomendacijų patvirtinimo“, 10.1–10.7 papunkčių, kuriuose nurodyti kriterijai, pagal kuriuos viešojo sektoriaus subjekto vykdomos veiklos sritis priskiriama prie sričių, kuriose egzistuoja korupcijos pasireiškimo tikimybė, nuostatomis, Lietuvos standarto LST ISO 37001:2017 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ ir tarptautinio standarto ISO 31010:2010 „Rizikos valdymas“ reikalavimais, vadovaudamasis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos korupcijos rizikos vertinimo įgyvendinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2020 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 1P-15-(1.3.) „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos korupcijos rizikos vertinimo įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), 2022 m. atliko korupcijos rizikos vertinimą Nacionalinėje žemės tarnyboje.

Vadovaujantis Aprašo nuostatomis atlikta Nacionalinės žemės tarnybos veiklos analizė (konteksto nustatymas), kurios metu buvo nustatyti ir aprašyti Nacionalinės žemės tarnybos išorės ir vidaus veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti valdant korupcijos rizikas Nacionalinėje žemės tarnyboje, t. y.:

- Nacionalinės žemės tarnybos dydis, struktūra ir įgaliojimų priimti sprendimus perdavimas;
- funkcijų, kurias Nacionalinė žemės tarnyba atlieka arba ketina atlikti, įtaka korupcijos rizikai;
- Nacionalinės žemės tarnybos veiklos pobūdis, mastas ir sudėtingumas;
- Nacionalinės žemės tarnybos kontroliuojami ir jos veiklą kontroliuojantys subjektai;
- Nacionalinės žemės tarnybos veiklos partneriai;

- sąveikos su valstybės ir savivaldybių institucijomis pobūdis ir mastas;
- taikomi tarptautinių ir Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimai, sutartiniai, profesiniai įsipareigojimai ir pareigos;
- kiti išorės ir vidaus veiksniai, turintys įtakos Nacionalinės žemės tarnybai valdant didesnes nei mažas korupcijos rizikas.

Detalesnė informacija apie Nacionalinės žemės tarnybos išorės ir vidaus veiksnius, į kuriuos reikia atsižvelgti valdant korupcijos rizikas Nacionalinėje žemės tarnyboje, pateikta Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos veiklos analizės (konteksto nustatymo) ataskaitoje (pridedama).

Atsižvelgiant į Nacionalinės žemės tarnybos veiklos analizės (konteksto nustatymo) rezultatus, buvo atliktas Nacionalinės žemės tarnybos veiklos sričių ir procesų, kuriuose gali pasireikšti didesnė nei maža korupcijos rizika, nustatymas ir parengtas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos veiklos sričių ir procesų, kuriuose gali pasireikšti didesnė nei maža korupcijos rizika, sąrašas.

Prie Nacionalinės žemės tarnybos veiklos sričių ir procesų, kuriuose gali pasireikšti didesnė nei maža korupcijos rizika, priskiriamos tos Nacionalinės žemės tarnybos veiklos sritys ir procesai, kurie atitinka bent vieną Rekomendacijų 10.1–10.7 papunkčiuose nurodytų kriterijų ir toliau nurodytą kriterijų:

- Nacionalinės žemės tarnybos veiklos procesai ir (ar) jų veiklos (žingsniai), kurie nėra suskaidyti į atskirus veiklos proceso etapus;
- Nacionalinės žemės tarnybos veiklos procesai ir (ar) jų veiklos (žingsniai), kuriuos nuo pradžios iki pabaigos įgyvendina tas pats Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojas (-ai);
- Nacionalinės žemės tarnybos veiklos procesai ir (ar) jų veiklos (žingsniai), kurių įgyvendinimo metu nėra kontroliuojančio Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojo priežiūros;
- Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojo priimami sprendimai, kuriems nereikia kolegialaus organo, tiesioginio vadovo ar kito Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojo patvirtinimo;
- Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojo priimami sprendimai, kurie nėra viešai ir (ar) kolegialiai svarstomi ir (ar) priimami;
- Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojo ir (ar) kolegialaus organo priimami sprendimai, kurie nėra viešai skelbiami;
- Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojo ir (ar) kolegialaus organo priimami sprendimai, kurie dėl savo svarbos turi didelį poveikį visos Nacionalinės žemės tarnybos veiklos rezultatams.

Nustatyta, kad 57 iš 109 Nacionalinės žemės tarnybos procesų (subprocesų) priskirtini prie procesų (subprocesų), kuriuose gali pasireikšti didesnė nei maža korupcijos rizika, pvz.: Nacionalinės žemės tarnybos veiklos sritys, susijusios su žemėtvarkos planavimo dokumentų rengėju, matininkų ir geodezininkų veiklos priežiūra, žemės naudojimo tvarkos pažeidimų tyrimu ir nustatytų pažeidimų pašalinimu, leidimų (sutikimų) įsigyti žemės ūkio paskirties žemę išdavimu, servitutų nustatymu, sutikimų naudotis valstybine žeme išdavimu ir kt. Detalesnė informacija apie Nacionalinės žemės

tarnybos veiklos sritis ir procesus, kuriuose gali pasireikšti didesnė nei maža korupcijos rizika, pateikta Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos veiklos sričių ir procesų, kuriuose gali pasireikšti didesnė nei maža korupcijos rizika, sąrašė¹ (pridedama).

Atlikus Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos veiklos sričių ir procesų, kuriuose gali pasireikšti didesnė nei maža korupcijos rizika, sąrašė įrašytų Nacionalinės žemės tarnybos veiklos sričių ir procesų, kuriuose gali pasireikšti didesnė nei maža korupcijos rizika, analizę, nustatytos ir aprašytos šiose veiklos srityse ir procesuose egzistuojančios korupcijos rizikos, įvertintos šių korupcijos rizikų pasireiškimo tikimybės ir galimas poveikis, rizikų lygiai, korupcijos rizikoms valdyti taikomos ir (ar) įgyvendinamos korupcijos rizikų valdymo priemonės, rizikų priimtinumą lygiai, rizikų savininkai, procesų savininkai, parengtas Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022 m. korupcijos rizikų registras ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022 m. korupcijos rizikų matrica, kurie patvirtinti Nacionalinės žemės tarnybos prie žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2022 m. rugpjūčio 16 d. įsakymu Nr. 1P-199-(1.3 E.) „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022 m. korupcijos rizikų registro ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022 m. korupcijos rizikų matricos patvirtinimo“.

Įvertinus nustatytas korupcijos rizikas, nustatyta 22 (dvidešimt dvi) vidutinio lygio korupcijos rizikos (rizikos, kad techninė specifikacija bus rengiama konkreto gamintojo produktui ar tiekėjo paslaugai, kad netinkamai bus įvertintas matininko prašymas ir kartu pateiktas situacijos brėžinys, kiti dokumentai rengiant išvadą², siekiant pakeisti duomenis ir (ar) nenustatyti duomenų neatitikimo, kad vykdant neskelbiamus mažos vertės pirkimus ir nustatant kviestinų tiekėjų sąrašą, bus proteguojami konkretūs tiekėjai ir kt.); 56 (penkiasdešimt šešios) mažo korupcijos lygio korupcijos rizikos (rizikos, kad netinkamai bus įvertinama konkreto geodezininko ar matininko atitiktis kvalifikaciniam reikalavimams, kad neteisėtai geodezininkų ar matininkų kvalifikacijos egzaminai klausimai, teisingi atsakymai bus pateikiami tretiesiems asmenims, kad netinkamai bus atliekama atranka žemės sklypų planiniams žemės naudojimo patikrinimams ir kt.).

Taip pat, įvertinus nustatytas korupcijos rizikas, identifikuotos 4 (keturios) nepriimtinos korupcijos rizikos (rizikos, kad Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio vadovas trečiųjų šalių prašymu prašymą parengti išvadą¹ paskirs konkrečiam Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio darbuotojui vertintojui, kad netinkamai bus įvertinama žemės sklypo kadastro duomenų byla, siekiant neteisėtai pakeisti žemės sklypo kadastro duomenis ir (ar) nenustatyti duomenų neatitikties, kad Nacionalinės žemės tarnybos darbuotojas, veikdamas neteisėtai ir būdamas interesų konflikte,

¹ Atsižvelgiant į proceso šeimininko pateiktą informaciją sąrašas 2022-07-04 papildytas procesu „Leidimų įveisti mišką ne miško žemėje išdavimas“ (veiklos sritis – žemės tvarkymas ir administravimas, veiklos grupė – žemės tvarkymas).

² Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“, 21 punkte nustatyta tvarka.

neužtikrina valstybinės žemės (valstybinės žemės ūkio paskirties nuomos (ne aukcionu būdu) proceso ir kt.); 18 (aštuoniolika) toleruotinių korupcijos rizikų (rizikos, kad ekspertas neobjektyviai atliks pasiūlymų ekspertinį vertinimą viešojo pirkimo metu pagal ekonominio vertinimo kriterijų, siekiant suteikti pirmenybę konkrečiam tiekėjui, išvada¹ rengiama ne eilės tvarka pagal prašymo parengti išvadą¹ pateikimo datą, kad neužtikrinama laikinai naudotis suteikiamo žemės sklypo procedūra ir kt.); 56 (penkiasdešimt šešios) priimtinos korupcijos rizikos (rizikos, kad žemės sklypo servitutas bus suteiktas konkretaus nekilnojamojo turto objekto savininko / naudotojo naudai, kad bus neapskūstas teismo priimtas sprendimas arba praleistas apeliacinio skundo pateikimo terminas, kad žemės valdos projektų procedūrų ir sprendinių atitiktis teisės aktų reikalavimams tikrinimas bus atliktas pažeidžiant nustatytą tvarką, kad netinkamai bus atlikta atranka žemės sklypų planiniams žemės naudojimo patikrinimams ir kt.).

Detalesnė informacija apie Nacionalinėje žemės tarnyboje nustatytas korupcijos rizikas pateikiama Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022 m. korupcijos rizikų registre ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2022 m. korupcijos rizikų matricoje (pridedama).

Korupcijos rizikos savininkai Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos korupcijos rizikų registre nurodė korupcijos rizikai valdyti įgyvendinamas korupcijos rizikos valdymo priemonės. Visoms 2020–2021 m. nustatytoms nepriimtinioms korupcijos rizikoms valdyti Nacionalinėje žemės tarnyboje parengti Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos korupcijos rizikų valdymo priemonių planas, patvirtintas Nacionalinės žemės tarnybos direktoriaus 2020 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. 1P-306-(1.3 E.) „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos korupcijos rizikų valdymo priemonių plano patvirtinimo“, ir Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2021 m. korupcijos rizikų valdymo priemonių planas, patvirtintas Nacionalinės žemės tarnybos direktoriaus 2021 m. spalio 29 d. įsakymu Nr. 1P-244-(1.3 E.) „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2021 m. korupcijos rizikų valdymo priemonių plano patvirtinimo“ (pridedama), kuriuose kiekvienai nepriimtinais korupcijos rizikai korupcijos rizikos savininkai parinko ir numatė korupcijos rizikos valdymo strategiją bei parinko ir suplanavo korupcijos rizikos valdymo priemonės, taip pat numatė korupcijos rizikos valdymo priemonių įgyvendinimo terminus ar sąlygas, kurioms esant, jos yra įgyvendinamos; be to, numatė už priemonių įgyvendinimą atsakingą / us Nacionalinės žemės tarnybos struktūrinį /ius padalinį / ius. Pirmiau minėtuose planuose numatytos įgyvendinti korupcijos rizikos valdymo priemonės įgyvendintos arba įgyvendinamos, 2022 m. naujų nepriimtinių korupcijos rizikų nebuvo nustatyta.

Be kita ko, Nacionalinės žemės tarnybos Teritorinių skyrių veiklos vertinimo ir korupcijos prevencijos skyrius, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2022-06-02 raštą Nr. 2D-1672 (3.28 E.) „Dėl valstybinės žemės valdymo teisės įgijimo analizės“, vadovaudamasis

Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos korupcijos rizikos vertinimo įgyvendinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2020 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. 1P-15-(1.3.) „Dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos korupcijos rizikos vertinimo įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nuostatomis, atliko visapusišką teisės valdyti valstybinę žemę įgijimo analizę ir pateikė siūlymus dėl nustatytų korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo (Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos Teritorinių skyrių veiklos vertinimo ir korupcijos prevencijos skyriaus 2022-07-05 išvada Nr. 1AV-4-(9.10 E.)). Informacija apie atliktą analizę Žemės ūkio ministerijai pateikta 2022-07-05 raštu Nr. 1SD-1648-(9.12 E.) „Dėl informacijos pateikimo“.

PRIDEDAMA. 46 lapai.

Direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

Saulius Mocevičius